

Wstęp

Jakość zagospodarowania przestrzennego jest obecnie jednym z najważniejszych czynników współdecydujących o zewnętrznych źródłach przewag konkurencyjnych podmiotów gospodarujących na terenie danej jednostki terytorialnej. Jednocześnie ta sfera działalności samorządów jest traktowana jako zarządzanie szczególne, ponieważ dotyczy wspólnie użytkowanego dobra. Ze względu na to, że przestrzeń jest dobrem publicznym musi być przedmiotem regulacji i zarządzania przez władze publiczne różnych poziomów.

Przestrzeń w procesie zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym jest szczególnym zasobem, który wymusza od władz terytorialnych stosowanie zintegrowanego podejścia. Zarządzanie rozwojem regionalnym i lokalnym jest dziedziną silnie powiązaną z planowaniem gospodarczym, społecznym, a przede wszystkim przestrzennym.

Rola zagospodarowania przestrzennego jako źródła trwałej przewagi konkurencyjnej wzrasta. Wspólnie ze stosunkami społecznymi decyduje o rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego, najważniejszych współczesnych czynnikach rozwoju gospodarki bazującej na wiedzy. Aby zatem sprawnie zarządzać regionem, niezbędna jest wiedza o procesach społecznych, gospodarczych, technologicznych powiązana ze sferą szeroko rozumianej gospodarki przestrzennej.

W Polsce przez ostatnie czternaście lat nie były prowadzone większe projekty badawcze o charakterze interdyscyplinarnym i międzyuczelnianym, które w sposób systemowy pozwalałyby poznawać problemy funkcjonowania gospodarki przestrzennej na poziomie regionalnym i lokalnym.

Większość badań z szeroko rozumianej sfery gospodarki przestrzennej, jakie są prowadzone w polskich ośrodkach akademickich ma niestety charakter wyrwykowy. Wynikają one z naturalnych poznawczych potrzeb zatrudnionej kadry naukowo-badawczej. Niestety wiedza ta w większości przypadków nie jest wykorzystywana w praktyce. Prezentowany Biuletyn KPZK jest próbą pokazania rezultatów prowa-

dzonych badań ze sfery gospodarki przestrzennej pod ogólną przewodnią myślą *przeźreni w zarządzaniu rozwojem regionalnym i lokalnym*.

Tematyka publikacji, łącząca nauki o zarządzaniu z naukami o przestrzeni, spotkała się z żywym zainteresowaniem ośrodków akademickich. Nadając Biuletynowi ww. tytuł chcieliśmy sprowokować autorów średniego i młodszego pokolenia do zaprezentowania wyników swoich badań i dociekań w taki sposób, aby były adresowane do władz regionalnych i lokalnych, czy się to udało pozostawiamy ocenie czytelnika. Mamy jednak nadzieję, że zgromadzony w jednym tomie bogaty przyczynkarski dorobek pozwoli lokalnym i regionalnym politykom na refleksję nad złożonością problematyki i wzbudzi wśród nich potrzebę pogłębienia użytecznej wiedzy niezbędnej do sprawnego zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym.

Prezentowany zeszyt potwierdza ewidentną potrzebę tworzenia szerokiej platformy dyskusyjnej w celu budowania nowego paradygmatu funkcjonowania gospodarki przestrzennej w Polsce. Wydaje się, że w tej dziedzinie aktywną rolę może odgrywać Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN.

Tom otwierają trzy opracowania, które podejmują **problematykę polskiej przestrzeni** w skali makro; są to prace J. Bańskiego, T. Grosse, i W. Szydarowskiego. Kolejne opracowania tworzą dające się logicznie wyodrębnić grupy problemowe, którym przypisano następujące hasła przewodnie: **problematyka planowania przestrzennego** (4 prace), **rewitalizacja miast** (3 prace) **ekologia** (5 prac), **zagadnienia metodologiczne i poznawcze w zakresie zarządzania przestrzenią** (10 prac).

Tadeusz Markowski